YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
25 päivänä toukokuuta 1971 *

Asiassa 80/70,

jonka Belgian Conseil d'Etat on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Gabrielle Defrenne, Belgian lentoyhtiön Sabenan entinen lentoemäntä, kotipaikka Bryssel,

vastaan

Belgian valtio, edustajanaan sosiaalihuoltoministeri (ministre de la prévoyance sociale),

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 119 artiklan tulkinnasta suhteessa 3.11.1969 annettuun kuninkaalliseen asetukseen, jossa määritetään siviili-ilmailun lentohenkilöstölle erityissäännöt eläkeoikeudesta ja yksityiskohtaiset erityissäännöt palkkatyöntekijöiden eläkkeestä ja heidän jälkeenjääneittensä eläkkeestä 24.10.1967 annetun kuninkaallisen asetuksen n:o 50 täytäntöönpanosta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner ja A. Trabucchi, tuomarit R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore (esittelevä tuomari) ja H. Kutscher,

julkisasiamies: A. Dutheillet de Lamothe,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

1 Belgian Conseil d'Etat on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 4.12.1970 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.12.1970, Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä ETY:n perustamissopimuksen miesten ja naisten samapalkkaisuutta koskevan 119 artiklan tulkinnasta.

Ensimmäinen kysymys

2 Ensiksi yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään vastaamaan, "onko työntekijöiden ja työnantajien maksuilla ja valtion tuella rahoitetun sosiaaliturvan perusteella myönnetty eläke työntekijän työnantajalta työstään välillisesti saama korvaus".

3 Ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että tämä kysymys on esitetty siviili-ilmailun lentohenkilöstön eläkemaksuista 3.11.1969 annetun Belgian kuninkaallisen asetuksen pätevyyttä koskevan oikeudenkäyntiasian yhteydessä - asetus on annettu palkattujen työntekijöiden ja heidän jälkeenjääneittensä eläkkeitä koskevan yleisjärjestelmän yhteydessä – ja erityisesti kyseisen asetuksen lentoemäntien poissulkemista kyseisestä järjestelmästä koskevan määräyksen yhteydessä.

4 Pääasian kantajan mukaan kyseinen poissulkeminen on 119 artiklassa esitetyn tasa-arvoperiaatteen vastaista, koska työnantajalta välillisesti saatuna korvauksena eläke-etuus kuuluu "palkkaan" sellaisena kuin se on määritelty 119 artiklan toisessa kohdassa.

5 ETY:n perustamissopimuksen 119 artiklan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot huolehtivat miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisesta.

6 Toisessa kohdassa palkan käsite ulotetaan koskemaan kaikkia korvauksia, jotka työntekijä työstä saa rahana tai luontoisetuina, nyt tai tulevaisuudessa, työnantajalta vaikka välillisestikin.

7 Vaikka sosiaaliturvaetuuksiin kuuluvat korvaukset voisivat näin ollen periaatteessa kuulua palkan käsitteeseen, siihen eivät kuitenkaan sellaisena kuin se on rajoitettu 119 artiklassa kuulu sosiaaliturvajärjestelmät tai -etuudet,

erityisesti eläkkeet, jotka eivät edellytä minkäänlaista sopimusta asianomaisen yrityksen tai toimialan piirissä, jotka ovat pakollisia yleisesti määritellyille työntekijäryhmille tai jotka lakisääteisessä tai yleisessä järjestelmässä koskevat erityisesti tiettyjä työntekijäryhmiä.

8 Kyseisillä järjestelmillä turvataan työntekijöille sellaisen lakisääteisen järjestelmän edut, jonka rahoitukseen osallistuvat työntekijät, työnantajat ja mahdollisesti viranomaiset siten, että osallistuminen perustuu enemmän sosiaalipoliittisiin syihin kuin työnantajan ja työntekijän väliseen työsuhteeseen.

9 Näin ollen työnantajille kyseisen järjestelmän rahoituksessa kuuluva osuus ei ole työntekijälle maksettavaa suoraa tai välillistä korvausta.

10 Työntekijä ei yleensä saa lakisääteisiä etuuksia työnantajan maksaman osuuden vuoksi, vaan sen vuoksi, että hän täyttää etuuksien antamiseen vaaditut lakisääteiset edellytykset.

11 Edellä esitetty pätee myös erityisjärjestelmiin, jotka koskevat erityisesti tiettyjä työntekijäryhmiä sosiaaliturvan lakisääteisessä ja yleisessä järjestelmässä.

12 On todettava näin ollen, että kyseisen järjestelmän soveltamisesta johtuvat syrjintätilanteet eivät kuulu perustamissopimuksen 119 artiklan soveltamisalaan.

13 Edellä esitetystä seuraa, että lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään perustuva eläke ei ole 119 artiklan toisessa alakohdassa tarkoitettu työnantajan työntekijälle tämän työstä välillisesti maksama korvaus.

Toinen ja kolmas kysymys

14 Toiseksi kysytään, voidaanko työntekijään sovellettavalla säännöstöllä "vahvistaa eri ikäraja siviili-ilmailun lentohenkilöstön mies- ja naispuolisille työntekijöille".

15 Kolmanneksi kysytään lisäksi, tekevätkö siviili-ilmailun lentoemännät ja stuertit "samaa työtä".

16 Ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen vuoksi muut kysymykset ovat aiheettomia.

Oikeudenkäyntikulut

17 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

18 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Belgian Conseil d'Etat'ssa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi Belgian Conseil d'Etat'n asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin laatiman kertomuksen,

kuultuaan pääasian asianosaisten ja Euroopan yhteisöjen komission esittämät suulliset huomautukset,

ottaen huomioon julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 119 ja 177 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Belgian Conseil d'Etat'n (hallinto-osasto III jaosto) 4.12.1970 tekemällä päätöksellä sille esittämät ennakkoratkaisukysymykset seuraavasti:

1) **Lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään perustuva eläke ei ole ETY:n perustamisopimuksen 119 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu työnantajan työntekijälle tämän työstä välillisesti maksama korvaus.**

2) **Muita kysymyksiä ei ole tarpeen ratkaista.**

Lecourt Donner Trabucchi

Monaco Mertens de Wilmars Pescatore Kutscher

Julistettiin Luxemburgissa 25 päivänä toukokuuta 1971.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti